

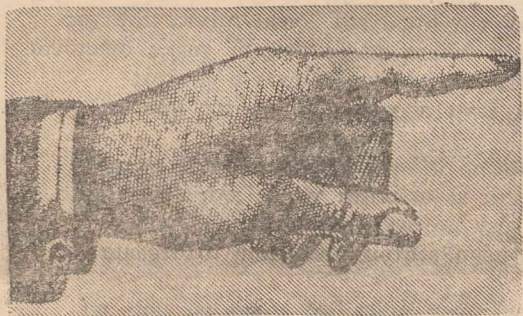
ΒΟΒΟΥΣΙΩΤΙΚΑ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

ΒΟΒΟΥΣΙΩΤΙΚΑ

8ος Χρόνος
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ
-ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ
1992

Αριθ. φύλλου 47

Γιάννινα - Βοβούσα -
Γρεβενά ένα έργο που
πρέπει να χρηματοδοτηθεί

Ο δρόμος είναι:

Γιάννινα - Μπαλντουμά -
Μηλιωτάδες - Τρίστονο - Γρε-
βενήτι - Φλαμπουράρι - Ε-
λατοχώρι - Βοβούσα - Περι-
βόλι - Γρεβενά (και εκείθεν
Θεσ) νίκη που μικραίνει την
απόσταση από τα Γιάννινα
κατά 80 χιλιόμετρα) περνά
ει μέσα από την καρδιά της
ξακουσμένης σ' όλο τον κό-
σμο Πίνδου (40 χιλιόμετρα
μέσα στα δάση της) αιμοδο-
τεί τα ισχνά χωριά της δίνει
κίνηση στις πόλεις και γίνε-
ται τουριστικός συγκοινωνια-
κός άξονας Μακεδονίας - Η-
πειρου με όλες τις προϋπο-
θέσεις για να τραβήξει και
το ενδιαφέρον των Ευρωπαί-
ων. Παράλληλα όμως αξιο-
ποιείται και σαν εμπορικός
δρόμος και γιατί όχι και
στρατιωτικός όταν οι συνθή-
κες και οι ανάγκες το απαι-
τήσουν.

Γι' αυτόν λοιπόν το δρόμο
λέμε και επιμένουμε πως εί-
ναι ένα έργο που πρέπει να
χρηματοδοτηθεί και να πραγ-
ματοποιηθεί το συντομότερο
δυνατό.

Όσοι διαθέτουν λίγη φα-
ντασία όσοι βλέπουν λίγο μα-
κρύτερα από πλευράς χρόνου
και ανάπτυξης της καθυστε-
ρημένης Ηπείρου δεν μπο-
ρεί παρά να συμφωνήσουν
με την άποψή μας ότι ο δρό-
μος αυτός είναι έργο που
αντάσσεται με προτεραιότη-
τα στις νέες απαιτήσεις και
στα νέα δεδομένα των και-
ρών μας όπου ο τουρισμός
για τη Β.Α. Ελλάδα καλεί-
ται και θα παίξει σοβαρό
οικονομικό ρόλο.

Και να σκεφθεί κανείς ό-
τι στο σύνολο των 72 χιλιό-
μετρων μόνον 25 χιλιόμε-
τρα από Φλαμπουράρι μέχρι
Βοβούσα πρέπει να ασφα-
λοποιηθεί ενώ ένα τμήμα
16 χιλιομέτρων είναι ήδη
στρομεμένα με αδρανή υλικά
και ότι η μελέτη από Ελα-
τοχώρι μέχρι τα όρια της
Μακεδονίας έχει από πολύ
καιρό τώρα συνταχθεί από
τις αρμόδιες υπηρεσίες της
Νομαρχίας.

Ας γίνει λοιπόν το ξεκίνη-
μα. Ας διατεθεί ανάλογη
πίστωσή τώρα στις αρχές
του '92 ώστε μέσα στο χρόνο

αυτό το σοβαρό αυτό έργο
να περατωθεί.

Τότερα από το παραπά-
νω δημοσίευμα των «Πρωϊ-
νών Νέων» το Γραφείο Τύ-
που της Νομαρχίας το έστει-
λε προς της Δ)ση Προ-
γραμματισμού για τα περαι-
τέρω.

Συγκεκριμένα αναφέρει:

«Σας στέλνουμε δημοσί-
ευμα της εφημερίδας «Πρω-
ινά Νέα» της 9)2)92 που
αφορά την Υπηρεσία σας
και παρακαλούμε να μας
γνωρίσετε όσο το δυνατόν
πιο γρήγορα τις απόψεις
σας, προκειμένου να απαντή-
σουμε, για ενημέρωση του
αναγνωστικού κοινού της ε-
φημερίδας».

Από το Γραφείο Τύπου

Γιαννιώτικοι παλαιοί

Μια συνέντευξη με τον δ)ντή
«Βοβουσιώτικων» Χρόνη
Δρούγια ειδικά για τα καγιάκ

Του Γιώργου Βρέλλη

Η διμηνιαία εφημερίδα
«Βοβουσιώτικα» που κυκλο-
φορεί σ' όλο τον κόσμο από
το 1980, με την ευκαιρία
της νέας χρονιάς, κυκλοφό-
ρησε το καλλιτεχνικό της η-
μερολόγιο με μια πρωτοτυ-
πία που εντυπωσιάζει. Η έγ-
χρωμη φωτογραφία με έξη
αυστριακούς καγιακίστες, με
στολές και σύνεργα, κάτω α-
πό την ιστορική γέφυρα και
μαζί τους και ο Διευθυντής
των «Βοβουσιώτικων», θαλε-
ρός και αγέραςτος ο κ. Χρό-
νης Δρούγιας.

Η λεζάντα: Η Ελλάδα στα
ευρωπαϊκά σπέρ. Το κανό-
καγιάκ στη Βοβούσα. Ο Α-
φός το τρίτο κατάλληλο πο-

τάμι στην Ευρώπη. Στο πα-
νηγύρι της Αγίας Παρασκευ-
ής γνώρισα το Χρόνη Δρού-
για. Ο ναός της εξοχικός
στην αγαλιά ειδικευμένου
και παρθένου πενκοδάσους,
με κυκλωτικούς κορμούς ύ-
ψους 30-40 μέτρων. Εκεί, α-
νήμερα, λειτουργεί ο Πα-
τήρ Αθανάσιος της Ντορα
χάνης, μεγάλο τέκνο της Βο-
βούσας και πνευματικό κεφά-
λαίο της. Τοπικές στολές χο-
ροί και τραγούδια δικά τους
το πνεύμα της γιορτής καθα-
ρά ελλαδικό, μέσα στη λαϊκή
παράδοση.

Με τις πηγές που διαθέ-
τει με μύησε στα μυστικά
του αθλήματος Καγιάκ.

Πρόθυμη και κατατοπιστι-
κή η ενημέρωση.

—Πότε άρχισε η επίσκε-
ψη αθλητών του Καγιάκ
στο χωριό σας;

«Το 1976 η Βοβούσα δέ-
χτηκε, φιλοξένησε και πρό-
αφερε στους Ευρωπαίους νέ-
ους Καγιακίστες του Αώου
τα γάργαρα νερά να χαρούν
Μαγευτική διαδρομή, πανέ-
μορφο τοπίο, η αλπική χλω-
ρίδα που γοητεύει. Απότο-
μες όχθες και δασωμένες κα-
τωφέρειες στα φυσιολατρικά
πλαίσια της ορεινής γραφι-
κότητας. Η υλάτινη απόστα-
ση από τη Βοβούσα απ' ό-
που και γίνεται η εκκίνηση,
κάτω από το μονότοξο και ε-

πιβλητικό γεφύρι, είναι 45
χιλιόμετρα. Ένας υδάτινος
δρόμος σε βραχώδη κοίτη
που κατά γενικό κανόνα δια-
πλέεται σε δυο μέρες και αυ-
τό φανερώσει πόσες δυσκο-
λίες έχει αυτό το σπέρ, με υ-
πόχρους του αφρισμένου πο-
τάμιου ρόχθο.

Ο πρώτος Γερμανός που
ήρθε στον τόπο μας ήταν
τον Ιούνιο 1976. Το όνομά
του Γιόζεφ Σιέχνερ ο οποίος
επί σειράν ετών συνεχίζει να
μας έρχεται κάθε καλοκαίρι
Μάλιστα, για ανταπόδοση
της φιλοξενίας στο χωριό
μας, δώρησε ένα εικόνισμα
της Παναγίας που το έφερε
από τη Γερμανία, ο ίδιος δε
το τοποθέτησε στη δεξιά με-
ριά του γιοφεριού. Επίσης
ο ίδιος είχε την καλοσύνη
να προβάλλει στο χωριό μας
όλα τα ποτάμια της Ηπείρου
και της Ελλάδας με ειδική
ταινία. Τόσο η ταινία αυτή
-διάρκειας μιας ώρας - όσο
και το μηχανήμα είναι στην
κατοχή μου και είμαι διατε-
θειμένος να την προβάλλω
στο κοινό όπου και να βρι-
σκεται αυτο αρκεί να λατρεύ-
ει το βουνό και περιβάλλον,
την ορεινή φύση. Μου δώ-
ρησε ακόμα και ένα άλ-
μπουμ με ποταμίσσιες εικόνες
δαμνισίες στη λήψη τους.

—Σήμερα πως βλέπετε
τους ξένους επισκέπτες, ύ-
στερα από 16 χρόνια;

«Τους δεχόμαστε πάντα
με ξεστασία και ευγένεια
και τους παρέχουμε κάθε εξυ-
πηρέτηση που θέλουν γύρω
από το αθλημά τους. Διατη-
ρώ αλληλογραφία με Αυστρι-
ακούς και Ιταλούς και είμα-
στε και μεις και κείνοι περή-
φαιοι για τον Αώο μας με
τις φυσικές ομορφιές, την
περιπέτεια, τον έρωτα με
την υγρή θεότητα.

Από την πρώτη μέρα της
γνωριμίας είχαν την πρό-
νοια να καταχωρώ σε ημερο-
λόγιο όλα τα γκρουπ που
περνούσαν με τα καγιάκ, να
τα φωτογραφίζω κι αυτοί
να μου γράφουν τις εντυπώ-
σεις, στο τόσο πολύτιμο δι-
»

» Ση 2η Σελίδα

Εκείνοι που φεύγουν νέοι

Στέργιος «Πασέτης» Σταγκογιάννης

Οι μέρες κύλισαν κι όλες,
όπως τα κροστάλλινα νερά
τρέχουν ασταμάτητα κάτω
απ' τη γέφυρα μας, όταν
αμέριμνοι αφήνουμε τη
σκέψη, μας να γυρίζει πί-
σω στα παιδικά — εφηβι-
κά μας κατορθώματα, καθι-
σμένοι στον ψηλότερο θρύ-
λο του γεφυριού — όπως συ-
νηθίζεται πολλές φορές — και

τι δεν θυμόμαστε και τι
δεν συμβεντιάζουμε.

Ομως αυτή τη φορά η κα-
τεβασία ήταν αναπάντεχη
— μαύρη — γιατί ο χάρος
δεν αστειεύεται, δεν έχει λο-
γική. Και να το τραγικό!
μας άρπαξε τον φίλο μας
τον ακατάβλητο Πασέτη (ή
ταν το καλλιτεχνικό του
παρτσούκι — κάτι που

συνηθίζεται στη Βοβούσα
και σημαίνει γρανιτένιος —
έτσι έλεγαν και τον παπού
του που έζησε πάνω από
100 χρόνια).

Με τον Στέργιο και άλ-
λους συνομήλικους (Γιάν-
νης Κούσος, Νίκος Βασι-
ώτης, Νίκος Πέτρος, Μπου-
σιούλας, Παπαθανάσης κ.
α.) κάναμε τα πρώτα βήμα-
τα στην «παρέα» — συνομή-
λικη συντροφιά των γιορ-
τών και πανηγύρεων που εί-
ναι το ξεκίνημα για την αν-
δροποίηση κι αρχίζει από
τα 12—14 χρόνια (εφηβεί-
α).

Τι να πρωτοθυμηθεί κα-
νείς ο Στέργιος ήταν πάντα
μπροστάτης — πρώτος, φι-
λάτιμος και δυνατός όσο κα-
νένας μας.

Εφυγε ο Στέργιος... ό-
μως άφησε ιστορία πίσω
του... και την κ. Αθηνά
και τα δυο διαμάντια τον
Αντώνη και τη Χρυσάνθη,
παιδιά μορφωμένα και ικα-
νά να συνεχίσουν τα όνειρα
του πατέρα τους. Ο Στέρ-
γιος θα μείνει για πάντα

στις μνήμες μας και θα δί-
νει νάματα στους νεότερους
ΘΑΝ. ΔΡΟΥΓΙΑΣ
«Βοβουσιώτης»

ΚΑΤΕΓΕΣΑΝ ΣΤΕΦΑ-
ΝΙΑ ΣΤΗ ΣΩΡΟ ΤΟΥ

- 1) Η σύζυγος και τα παι-
διά
- 2) Οι Γονείς
- 3) Τα αδέρφια Γιώργος,
Κυριακίτσα
- 4) Τα αδέρφια Φοειδερί-
κη, Θανάσης και Γιάννης
- 5) Τα πεθερικά Γιώργος
και Αγόρα Χατζή
- 6) Τα αδέρφια Θανάσης-
Σοφία
- 7) Τα αδέρφια Γεώργιος
και Μαρία Καζάνα
- 8) Τα ξαδέρφια οικον.
Λεωνίδα Σταγκογιάννη και
οικον. Αλέξανδρο Μπαταί-
λας
- 9) Τα αδέρφια Βασίλης
και Μαρία Ζήγρο
- 10) Τα ξαδέρφια Αθανά-
σιος και Δήμος Νόλλας
- 11) Ένωση Δασικών Συ-
νεταιρισμών Κονίτης - Ζα-
γορίου - Μετσόβου

Μια συνέντευξη με τον δ)ντή των «Βοβουσιώτικων» για τα καγιάκ

ΑΠΘ τη σελίδα 1

Επί οκταετίαν ήταν πρόεδρος της Κοινότητας και τον γνωρίζαμε σαν ψυχή της με την έντιμη και θαρραλέα φωνή του, ψυχή που πονάει μ' άλλες αδελφές ψυχές. Γενικά οι Βοβουσιώτες βαστούν στα χέρια τους ένα φυσιοκρατικό θρησκό, που οικολογικά τον υπερασπίζονται. Πότε είχατε την τελευταία συνάντησή;

«Την είχα μ' ένα γκαρντ Ιταλόν που ήρθε στις 25-6-1991»

—Ποιά η γνώμη σας για τη Βάλια - Κάλντα;

«Το ποτάμι μας πηγάει από το Μαυροβούνι Μετόβου και τις Πολιές, κάτω 20 χλμ. από δω. Ο μοναδικός δρυμός όχι μόνον της Ελλάδος αλλά και της Ευρώπης που έμεινε αμόλυντος κατά τα λεγόμενα του καθηγητή του Πανεπιστημίου της Γκρανμπλ Ζάκ Μερνί, τον οποίο είχα την ευχαρίστηση να τον φιλοξενήσω. Μέρα της Πασχαλίας σημάδιζε και πήγε στη Βάλια - Κάλντα για να σχηματίσει προσωπική του γνώμη. Μόλις επέστρεψε συναντηθήκαμε στο κατάστημα Περίδης όπου και μας μίλησε για την αξία του δρυμού τονίζοντας ένα τον φυλάξετε καλύτερα και από τα μάτια σας». Επειδή όμως η ΔΕΗ προσπάθησε να της πάρει τα νερά για τη λίμνη στις Πολιές έγιναν πολλές διαμαρτυρίες και ο παραπάνω καθηγητής εισήχθη σχετικώς στην ΕΟΚ. Πιστεύω η κατάσταση να παραμείνει ως έχει.»

Συγκινημένος νοσταλγός το βλέμμα μου ακριβώς στα τυραγνισμένα από τα στοιχεία ορχοδόνα της Βοβούσας. Περιήγνα τα βουνά της με σκάδοντας στο δικό τους βασίλειο της γαλήνης και της άγριας ομορφιάς. Από τα βράχια σπάζαν τον φιδισόχρηστο ο Αώος στις κατηφόρες της χαράδας κοιτάζοντας τους αγρούς όγκους που για λίγο σταθμεύουν, με μαγνητισμένη αινιγμία, στην τεχνητή λίμνη κατόπι της γέφυρας. Γίνονται καθόρθης τα νερά, ο θόνη που προβάλλεται η βουνία ορατότητα στην καλύτερή της αισθητική ώρα, οι γενιές που πέρασαν, είδωλα και οράματα και λαχτάρες γηγενών, όσπου το τόξο του πέτρινου γίνετα κίβλος και γαληνεύει η ζωή στο θείο, με ψυχική ηρεμία.

Πέρα από την εγκαρδιότητα, τη φιλοξενία και τον πατριωτισμό του ο Χρόνης Δρούνιας είναι ένας σθεναρός κήρυκας της γενετικής του, ένας λεβεντάθρωπος στη συμπεριφορά. Στο πρόσωπό του ταυτίζω τη Βοβούσα και τον θεωρώ, με την εφημερίδα του που απλώνεται γι' αυτή προσδετή του γενέθλιου τόπου της Μικρής Ελλάδας του, που τόσο λατρεύει.

Επί οκταετίαν ήταν πρόεδρος της Κοινότητας και τον γνωρίζαμε σαν ψυχή της με την έντιμη και θαρραλέα φωνή του, ψυχή που πονάει μ' άλλες αδελφές ψυχές. Γενικά οι Βοβουσιώτες βαστούν στα χέρια τους ένα φυσιοκρατικό θρησκό, που οικολογικά τον υπερασπίζονται. Πότε είχατε την τελευταία συνάντησή;

«Την είχα μ' ένα γκαρντ Ιταλόν που ήρθε στις 25-6-1991»

ΒΟΒΟΥΣΙΩΤΙΚΑ 8ος Χρόνος
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ - ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 1992
Εκδόθηκε — Διευθυντής ΧΡΟΝΗΣ ΔΡΟΥΝΙΑΣ
Υπεύθυνοι ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΤΑΣΙΟΣ ΧΑΤΖΗΜΠΙΝΑΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ Λογογραφικές υποστολές ΣΥΝΤΑΚΤΕΣ — ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ 1.— ΤΕΓΟΣ ΤΕΓΟΥ Καθηγητής Πανεπιστημίου U. S. A. 2.— ΧΑΤΖΗΣ ΚΩΣΤΑΣ — Ιατρός — 3.— ΠΕΤΡΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ — ΠΙΝΔΕΑΣ Συγγραφείς — Δημοσιογράφοι
Αρχισυντάκτης ΘΑΝΑΣΗΣ ΔΡΟΥΝΙΑΣ

Εκείνοι που φεύγουν Βασίλης Χατζής ή Μπρούζος

Στις 30 Ιανουαρίου άφησε την τελευταία πνοή του στην αγκαλιά της γυναικας του και της αγαπημένης κόρης του Ευσθία, στο σπίτι του στην οδό Εθνικής Αντιστάσεως στα Γιάννενα.

Θα πει κανείς ότι έζησε 93 χρόνια και ότι ήταν μεγάλος, νομίζω πως για τον

Βασίλη δεν ήταν πολλά τα 93, διότι από το ούι τους φθάνει και μέχρι τα 104. και εξάλλου ήτανε τόσο λεβέντης που δεν μπορούμε να πούμε ότι έφυγε για αγόρι στο ταξίδι.

Πέρασε ένας άριστος οικογενειάρχης, Ζυλιμπορος στο επάγγελμα στα Γιάννενα, κάτω στη λεγόμενη Σκάλα, είχε την αποθήκη του.

Μ' όσους ανθρώπους μίλησα και που είχε συναλλαγές, όλοι τους μου είπαν τα καλά τερα λόγια, τακτικός στους λογαριασμούς με τους δασερ γάτες που δούλευαν στα πριόνια, όπου γινόταν η επεξεργασία της ξυλείας που μεταφέρονταν στα Γιάννενα με τα καραβάνια και μέχρι στο πόρο Ντουραχάν, εκεί φορτώνονταν στα καΐκια (δάρες) και μέχρι στη Σκάλα, άλλοτε λιμάνι των Ιωαννίνων.

Λεβέντης, καλόκαρδος αλ-

Κατερίνα Χρόνη Καζάνα

Στις 29-1-92 έφυγε για το αγόριστο ταξίδι.

Άρρωστη τα τελευταία χρόνια της, αλλά τα παιδιά της την είχαν στη κόψη στο δωμάτιό της, δίπλα από την οικογένεια, όχι σε νοσοκομεία και οίκους ευγηρείας, αυτό θα πει εκτίμηση προς τους γονείς.

Έφυγε ευχαριστημένη διότι αφήνει τα παιδιά της τακτοποιημένα, τον Γεώργιο, τον Θανάση και την κόρη της Αγγέλα.

Πέρασε μια άριστη μητέρα και ο πόθος της ήταν να ειδεί τα παιδιά της παντρεμένα και νοικοκυρεμένα.

Κατάστημα Ν. ΠΕΤΡΟΥ
Α. Βύρωνος Πηγή των κουμπιών και ψιλικών

ΠΟΙΗΣΗ

Παραθέτω κατωτέρω ένα μου ποιήμα που έχω δημοσιεύσει στην Εφημερίδα Ζαγορησιακά Νέα την μοναδική συντροφιά μου το 1952.

ΣΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΖΑΓΟΡΗΣΙΑΚΑ ΝΕΑ

Μέσ' την ορφάνεια ζούσα πάντα μοναχός χωρίς αγάπη χωρίς στοργή χωρίς συμπάνια δυστυχισμένος εμεγάλωσα ο φτωχός στα ξένα πέρασα της νεότητος μου τα χρόνια.

Έτσι το θέλησε η μοίρα μου η σκληρή βαρεία κι αλύττητα να με πληγώσει ακόμα ότι δεν μπόρεσα το πήρε η φθονερή και μέρηξε στον πόνο μου το στρώμα.

Κανείς δεν ήρθε δυό λόγια να μου πει να ιδεί το μυστικό μου δάσος με κάθε όνειρο θαμμένο στην ψυχή σαν το κορμί μου δούλασε στην άσχη

κι ήρθες άψυχο χωριέ εσύ να μου μιλήσεις την συντροφιά στην μοναξιά εμένα να χαρήσεις

ΘΑΝΑΣΗΣ ΚΑΖΑΝΑΣ

Υποδήματα Ανεξαρτησίας 6Α

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤ. ΔΗΜΟΥ

Ρευματολόγος — Δωδώνη 15

ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΟΤΛΗΣ

Φροντιστήρια μαθητικό-φυσικό 28η Οκτωβρίου

ΖΗΣΗΣ ΠΕΡ. ΔΗΜΟΥ - Πλατεία Πάρης

«Καταστήματα παιδικών Παγιδιών» Η Πλατεία Πάρης έχει πολλά παιδιά ο Ζήσης έφερε τα παιχνίδια στη γειτονιά «Τραμπαλόν»

ΝΙΚΟΣ ΖΗΣΗ ΔΗΜΟΥ

Οδοντιατρείο 2ος όροφος Στοά Ορφείρα

ΚΕΝΤΡΟ ΓΙΑΝΝΑΚΙΩΤΩΤ

Κουτσελό

Προσφέρει αρνί στη γάστρα

Κ Α Π

Σινάκ Μπάρ δίπλα από την Αγροτική Τράπεζα Άριστη εξυπηρέτηση

ΑΦΟΙ ΝΑΚΑ

Ψιλικά—κεντήματα

Ν. ΠΕΤΡΟΥ

Κουμπιά—ψιλικά

Η Λαϊστα στο ραδιοφωνικό σταθμό Ιωαννίνων

Σε δύο εκπομπές (4-2-92 και 11-2-92) στο ραδιοφωνικό Σταθμό Ιωαννίνων, ο Λέκτορας του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Βασίλης Νιτσιάκος (από την Λετομή λίτσα) σχολίασε το βιβλίο του φίλου μου διαγνώσαν Γεωργίου Α. Μέρτζου (από τη Λαϊστα) που εκδόθηκε πρόσφατα και αναφέρεται στα ιστορικά και λαογραφικά στοιχεία της Λαϊστας και κατ' επέκταση του Ζαγορίου.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ του βιβλίου «Η Λαϊστα Ζαγορίου»

Το παρόν βιβλίο αποτελεί καρπό του ενδιαφέροντός μου για το Ζαγόρι και την ιδιαίτερή μου πατρίδα τη Λαϊστα Ζαγορίου.

Εγώ ο Χρόνης Δρούνιας συλλέκτης των ανωτέρω στοιχείων που μαγνητοφώνησα την παραπάνω ραδιοφωνική εκπομπή, μεταφέρω με ακρίβεια το κείμενο της εκπομπής.

Α' εκπομπή (4-2-92) Παρουσιαστής

«Καλησπέρα σας, αγαπητοί φίλοι. Σήμερα θα πάμε λίγο βορειότερα από τον Ελαφτόπο, στην Λαϊστα Ζαγορίου, χωριό του λεγόμενου Βλαχοζαγορίου, όπου ομιλείται μαζί με την Ελληνική και η Βλάχικη γλώσσα.

Η Λαϊστα μαζί με το Βρυσοχώρι και το Ηλιοχώρι αποτελούν την ενότητα εκείνη των χωριών του Ζαγορίου που μαζί με τα απέναντι χωριά του Αώου ονομάζονται Λαϊκά Αώου. Είναι όλα Βλαχοζαγορία εκτός από την πατρίδα των σημερινών μας, οι οποίοι είναι ιστορικά και γεωγραφικά ενότητα (Πάδες, Παλαίο σέλι, Άσπινα, Δίστρατο) που χωρίζεται από το ρου του ποταμού Αώου.

Θα πάμε στη Λαϊστα και έχουμε ένα βιβλίο που μόλις κυκλοφόρησε και αφορά τη Λαϊστα Ζαγορίου. Είναι λοιπόν το βιβλίο του κ. Γεωργίου Μέρτζου «Η Λαϊστα Ζαγορίου Ιωαννίνων» που κυκλοφόρησε μόλις πριν λίγες μέρες στη Θεσσαλονίκη.

Τα βιβλία αυτού του είδους γράφονται συνήθως από συνταξιούχους, ενώ το παραπάνω βιβλίο αποτελεί μια εξαίρεση του νεαρού Λαϊστίνου νομικού, που από ότι φαίνεται στο βιογραφικό έχει και εργάζεται στη Θεσσαλονίκη. Είναι μια πολύ προσεγμένη ποιητική έκδοση αλλά δεν θα μπορούσαμε να πούμε το ίδιο και συγγραφικά. Το βιβλίο παρουσιάζει τις γνωστές ατέλειες ως προς τη δομή του, που παρουσιάζονται όλα τα βιβλία

(Συνεχίζεται)

Νέες εκδόσεις

Ευχαριστώ θερμά τον αγαπητό κ. Μάνθη Κ. Οικονομίου που μου έστειλε το νέο του βιβλίο, που τιτοφορείται: «Θέση και αντίθεση πε

Τ'Ο ΒΗΜΑ των Άνω Γαλιών

Στην πρώτη σελίδα είδα να δημοσιεύεται μια μεγάλη ενέργεια προς άπαντας αρμόδιους βουλευτές, υπουργούς του Νομού Ιωαννίνων ως και στον ίδιο τον πρώην πουργό για την ασφαλιστική των δρόμων Βοβούσας, Λαϊστας, Ηλιοχωρίου, Βρυσοχωρίου από τον εξάιρετον πατριώτη κ. Χρόνη Δρούνια που δεν διστάει κανείς κατάλληλες λέξεις το πώς να εκφράσει τις ευχαριστίες του για τους αγώνες του δια την διατήρηση του πατρίδα την Βοβούσα που γεννήθηκε, μεγάλωσε αγάπησε και αγαπά ως και για ότι τι στο Ζαγόρι.

Επίσης για την εφημερίδα αυτή που εκδίδει μαζί με τους υπολοίπους συνεργάτες του την μαζική με μέγεθος αλλά μεγάλη στην αποστολή της κάθε έταινος, τους αξίζει.

Επίσης εις την ως άνω σελίδα βλέπω μίαν φωτογραφία με μια κομπάρ ολόκληρη κα σπιτάκια σκαφολομένα το ένα κοντά στο άλλο στην πλαγιά του βουνού που φέρουν στους μαζωνιστές ιδίως πατριώτες όλη σφαινήσεως μακαρινές και κοινές αναμνήσεις του παρελθόντος για όσους η ζωή τους ανάγκασε να δρουνται μακριά από το χωριό τους. Κοντά όμως βρίσκονται για λίγο για να θυμηθούν το τι έχει παρελάβει στην εδω διάβα της ζωής του το τι γίνεται στην πατρίδα των σημερινών μας φέρνει η εφημερίδα αυτή τα ΒΟΒΟΥΣΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ, εδω αγαπητοί μου συμπατριώτες και λοιποί συνδρομητές θα σταθώ για λίγο για να ζητήσω από όλους σας να με συγχωρήσει που θα αναφέρω ότι κάτω από την φωτογραφία εικόνα του χωριού πατρίδας την παράκληση ότι η εν λόγω εφημερίδα τύχει οικονομικής ενίσχυσης για να

«Σε αυτό το σημείο πρέπει να σημειώσουμε ότι έχουμε μια σημαντική διασπορά ανθρώπων στο χώρο της Μακεδονίας και Θράκης και γι' αυτό ακριβώς θα συναντήσουμε εκεί συλλόγους και αδελφότητες, οι οποίες όπως έχουμε ξανά τονίσει αναπαράγουν το πνεύμα της κοινότητας εκτός χώρου.

Πολλά λαογραφικά στοιχεία, αρκετά ιστορικά, πολλά έγγραφα, όμως θα επιλέξουμε δύο κεφάλαια που κατά τη γνώμη μας είναι τα πιο σημαντικά για να δούμε και το πνεύμα της συγγραφής του Γεωργίου Μέρτζου, θα ξεκινήσουμε με ένα κεφάλαιο που αφορά το γνωστό ενισχυμένο στο χώρο της Ηπειρου και ειδικά του Ζαγορίου.

Οικονομική ενίσχυση

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ	ΑΘΗΝΑ
Κλεάνθης Τέγου 3000	Χρήστος Φωφούλιας 4000
Σοφία Γίτη 5000	Τέγος Τέγου 2000
Το καλοκαίρι σας περιμένω μαζί με τον αγαπημένο Βλαχοπόντιο Κώστα	Γεώργιος Ζέρβας 3000
	Φίλιππος Βασιλάκης 3000
	ΓΕΡΜΑΝΙΑ
	Γεώργιος Δρούνιας 5000
	Χρήστος Τσίλιος 3000
	ΑΤΣΤΡΑΛΙΑ
Λεωνίδας Σταματινίου 4000	100 δολ. δηλαδή σε δοχ 6.500 Μάρια Βασιλκή-Καπαλόνη 2000
Χρήστος Καρδούννης 2000	100 δολ. δηλαδή σε δοχ 6.500 Κώστας Βασιλάκης 1000
Πόπη Μαργαρίτα-Πιτσίλη 3000	Βασίλης Λάσος 1000
Βασίλης Χρηστάκης 2000	ΛΑΤ-ΣΤΑ-ΖΑΓΟΡΙΟΥ
Θανάσης Χο. Καζάνας 1000	Ζήσης Μπουκουβάλας 5000
Βασίλης Λάσος 1000	
ΛΑΤ-ΣΤΑ-ΖΑΓΟΡΙΟΥ	
Ζήσης Μπουκουβάλας 5000	

ΚΑΝΑΔΑ

Βασίλης Τέγος 25 δολ. ίσον 3700 δολ.

ΠΕΡΕΒΕΖΑ

Σοφία Ελ. Νέσση 5000

ΦΛΑΜΟΤΡΑΠΙ

Αλέκος Μπαϊρακτάρης 2000

ΛΑΡΙΣΑ - ΚΑΛΟΧΩΡΙ

Ιωάννης Μάρκου 1000

Εντυπωσιακό ημερολόγιο απ' τα «Βοβουσιώτικα»

Ένα λιτό αλλά πολύ προσεγμένο ημερολόγιο για το 1992, πρόσφερε στο κοινό η διημερίδα εφημερίδα «Βοβουσιώτικα» που όπως είναι γνωστό, στέλνεται από το 1980 στους απανταχού Βοβουσιώτες.

Είναι μια διαφήμιση της άγριας ομορφιάς της περιοχής, αφού απεικονίζει τη βόρεια Πίνδα και συγκεκριμένα την τοποθεσία «Πυσο-βουσιώτες».

Νέα από τη Βοβούσα

Χιόνια δεν είδαμε μέχρι τώρα, όπως άλλα χρόνια που αρχίζανε αρχές Δεκεμβρίου και τα Χριστούγεννα έφτανε ν'άχνουν 40, 50 και 60 πόντους.

Ο δρόμος για τα Γιάννενα σχεδόν ελεύθερος, χωρίς εμπόδια στα εικονοματά (1.450 μ. υψόμετρο).

Παγωνιά όμως μεγάλη, το ποτάμι κάτω από τη γέφυρα παγωμένο πέρα για πέ

Κοινωνική κίνησης Γάμοι

Θερμά συγχαρητήρια στον Γιώργο Φόβα και στην Βασιλική Τσαβαλάρη που τέλεσαν τον γάμο τους στις 15 Φεβρουαρίου, στον Ιερό Ναό Αγίου Θεοδώτου (Κάτω Πιπιά) Θεσσαλονίκης.

Ευχαριστάμε να ζήσουν ευτυχισμένα.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ

Ο δ)ντής και οι Αστυφίλας του Αστικού Σταθμού Γρεβεντών ευχαριστούν θερμά την Κοινότητα Βοβούσας και ειδικότερα τον Πρόεδρο ΔΡΟΥΝΙΑ Αθανάσιο και τον αντιπρόεδρο ΝΟΑΑ Ευάγγελο για την προσφορά τους κατασκευή -εργασία -τοποθέτηση παραπάνω κατά την επίσκεψη και συντήρηση του οικισμού του Αστικού Σταθμού Γρεβεντών.

ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΗ ΟΙΚΟΠΕΛΟΥ

Να και μια καλή πράξη του συγχωριανού μας Ιωάννη Καζάνα, ο οποίος παραχώρησε μέρος από το οικόπεδό του, ύστερα από συγκατάθεση με το Κοινοτικό Συμβούλιο, μ' αποτέλεσμα να τη γίνουν άνετα και χωρίς βλάπηματα αντοκίνητο στο μεσοχώρι της Βοβούσας.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΣΙΟΥΡΗ

Σύζυγος Ζήσης Χατζή

Καθηγήτρια Σωμ. Αγωγής.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ

Φροντιστήριο Αγγλικών

Ευχαριστούμε τους πάντες διότι η εφημερίδα εκδίδεται μόνον με τις ενισχύσεις των συνδρομητών, δίχως άλλους πόρους.

ΒΩΒΟΥΣΑ

Μάνθου Οικονόμου-Γιάννη Πινδέα (Ιστορικά και άλλα στοιχεία)

(Συνέχεια από το προηγούμενο)

Ο ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΑΤΤΗΣ

1. Μάνθου του 1810 κατά τον Λαμπρίδη «Ζαγοριανά» Α' σελ. 73-74 ηρίθμει 200 περίπου οικογενείας.
 2. 1857—κατά τον Αραβαντινόν «Χρονογραφία της Ηπείρου» Β. σελ. «Βωβούσα χριστιανικοί οίκοι 26, στέφανα 42».
 3. 1870—κατά τον Λαμπρίδη «Ζαγοριανά» σελ. 83—«Βωβούσα οικία 40, κάτοικοι 210».
 - 4' 1873-4 κατά την Έκθεση της Εκπαιδ. Επιτροπής—«Επετηρίς Φίλων Ηπειρωτικού Συλλόγου Κων)πόλεως» σελ. 161 - «Βωβούσα οι κάτοικοι».
 5. 1874-79—κατά τον Δ. Χασιώτην—«Διατριβαί και υπομνήματα περί Ηπείρου» σελ. 19—«Βωβούσα οικονομία υπό 250 ανθρώπων».
 6. 1880—κατά τα «Οδοπορικά Ηπείρου και Θεσσαλίας» Επιτελού Γραμ. Υπουργ. Στρατιωτικών» σελ. 85—«Βωβούσα χριστιανοί 250».
 7. 1899—κατά τον «Αγώνα» της 27 Αυγούστου—«Βωβούσα αριθμεί περί τους 200 κατοίκους».
 8. 1909 κατά τον Γ. Δημητράκοπουλον «Το Ζαγόριον» σελ. 21—«Βωβούσα αριθμεί... περί τους 1200 κατοίκους».
 9. Κατά την Στατιστική Τηροσεϊάν της Ελλάδος Απογραφή 1913 αρρ. 247 θήλ. 258 σύνολον 505
» 1920 » 160 » 206 » 366
» 1928 » 182 » 205 » 387
» 1940 » 328 » 352 » 680
» 1951 » 52 » 54 » 106

» 1961	» 205
» 1971	» 108
» 1981	» 106

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ ΓΙΑΝΝΗ ΠΙΝΔΕΑ: Προφανώς λόγω τυπογραφικού λάθους φέρονται ως γίλιοι διακόσιοι οι κάτοικοι της Βωβούσας κατά το 1909, αντί 200 ή, το πολύ, 300.

Επίσης υπερβολικοί είναι και οι εμφανιζόμενοι αριθμοί κατοίκων των ετών 1913 και 1940. Πιθανόν να υπολογίστηκαν στην καταγραφή ως κάτοικοι του χωριού μας και οι αρχετοί συγχωριανοί μας που είχαν μεταναστεύσει στη Ρουμανία και στην Αμερική. Πάντως, σχετική αύξηση των κατοίκων της Βωβούσας οφείλεται στην καταγραφή νομάδων ζητινοτρόφων στα Κοινοτικά μας Μητρώα. (που νοίκιαζαν θειρινά μας βοσκοτόπια)

ΤΑ ΣΧΟΛΕΙΑ ΕΠΙ ΤΟΤΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ

Στο χωριό αυτό αρχικά το Κουφό Σχολείο, μετά ταύτα Κοινό, αργότερα Ελληνικόν και από τον 1880 και Παρθεναγωγείον.

1. 1873-84 Κατά την Έκθεση της Εκπαιδευτ. Επιτροπής - «Επετηρίς Φίλων Ηπειρωτικού Συλλόγου Κων)πόλεως» σελ. 160 - «Βωβούσα... Σχολείον Ελληνοαλληλοδιδασκικόν έχον μαθητάς 30 εν οίς και 8 κοράσια. Ο μισθός του διδασκάλου λιο. όθωμ. 25 εκ συνεισφοράς των κατοίκων. Ο εν του αυτού χωριού Κ. Κοντός αποθανών προ 7 ετών αφήν' δια διαθήκης του εις το χωριόν γρ. 50.000 δια τα σχολεία, αλλ' η θέλησις του διαθέτον δεν επραγματοποιήθη».

2. 1874-79—κατά τον Δ. Χασιώτην—«Διατριβαί και Υπομνήματα περί Ηπείρου» σελ. 19—«Βωβούσα... έχει Σχολείον αλληλοδιδασκικόν μετά τμήματος Ελληνικού, ένθα φοιτώσι μαθηταί 30, εν οίς και παρθένοι 8. Ο μισθός του διδασκάλου εκ 3.000 γρ. χορηγείται ακόμη υπό της κοινότητος δια συνεισφοράς, διότι ο εκ της κόμης ταύτης έλκων το γένος ασίδιμος Κοντός τεθνεώς από 7 ετών εγκατέλειπε μεν δια διαθήκης 50.000 γροσίων υπέρ των σχολείων, αλλ' ένεκα ουκ οίδα τίνοσ ανωμαλίας η πρόθεσις του δεν εξετελέσθη».

3. 1886—Κατά Λαμπρίδη «Ζαγοριανά» Α. σελ. 55—«Σχολείον Ελληνικόν και δημοτικόν»...εις τα χωρία... Βωβούσα συνέστησαν και ίδια των Θηλέων Σχολεία... Αυτόθι υπάσχει και Ρωμουνική σχολή 10 μόνον αριθμωσά μαθητάς».

4. 1893-94—Ελευθ. Νικολαΐδον—Σχολεία Μητροπ. Επαρχίας Ιωαννίνων «Ηπειρωτικό Ημερολόγιο» 1981-σελ. 164 - «Βωβούσα 1 ελληνοδημοτικό με τάξεις 6 (το σχολικό κτίριο της Βωβούσης είχε καταληφθεί στις αρχές της δεκαετίας του 1890 από τη Ρουμανική προπαγάνδα και το σχολείο δε λειτουργούσε κανονικά».

5. 1899—κατά τον «Αγώνα» της 20 Αυγούστου - «Βωβούσα... και συντηρεί γραμματισχολείον μετά μαθητών 20 περίπου. και ενταύθα λαλείται η Κοντισοβλαχική. Για τη λειτουργία και συντήρηση των σχολείων του χωριού αυτού προσέφερον οι κάτοικοι δια συνεισφοράς. Ο Κ. Κόντος και ο εν Αθήναις προς διάδοσιν των Ελληνικών Γραμμάτων Σύλλογος «από του έτους 1880 λίρας ο-θωμανικάς 20-25-30 το χρόνο προς συντήρηση του Παρθεναγωγείου» (Λαμπρίδης).

(ΣΤΥΝΕΧΙΖΕΤΑΙ)

Τα «Βοβουσιώτικα» στο χώρο των Πανεπ)μίων

ΑΠΟ ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΘΕΣ)ΝΙΚΗΣ Ο Δρ. ΒΑΣ. ΚΑΤΣΟΥΓΙΑΝ-ΝΟΠΟΤΛΟΣ

ντά μας.

Θ. Δ.

ΤΟΠΩΝΤΜΙΚΟ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ ΚΩΝ)ΝΟΥ ΕΥ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ

Μεγάλη είναι η χαρά μας και η ικανοποίησή μας, όταν έρχεται η αναγνώριση της προσπάθειάς μας από τα ψηλά στρώματα της γνώσης, χωρίς βέβαια να υποβιβάζουμε με τίποτε, τον απλό αναγνώστη μας, που είναι πάντα η ΒΑΣΗ που στηρίζει την κορυφή και φτιάχνεται έτσι αρμονικά η κοινωνία μας.

Αυτή τη φορά η ευχαριστήρια επιστολή, μας ήρθε από τον καθηγητή της Ιατρικής του Παν)μίου Θεσ)νικής Δρ. κ. Βασίλη Κατσουγιαννόπουλο· που μεταξύ των πολλών άλλων, μας γράφει ότι «τα απολαμβάνουμε πραγματικά τα «Βοβουσιώτικα» αυτό για μας είναι μεγάλη ικανοποίηση και ενισχύει τις προσπάθειές μας.

Πρέπει εδώ να σας γνωρίζουμε ότι ο κ. καθηγητής είναι Ηπειρώτης και δικός μας - ορεισίβιος - στην καταγωγή.

Περιμένουμε, το καλοκαίρι τον κ. Βασ. Κατσουγιαννόπουλο να τον φιλοξενήσουν με στα λιμέρια μας και τον ευχαριστούμε που είναι κο-

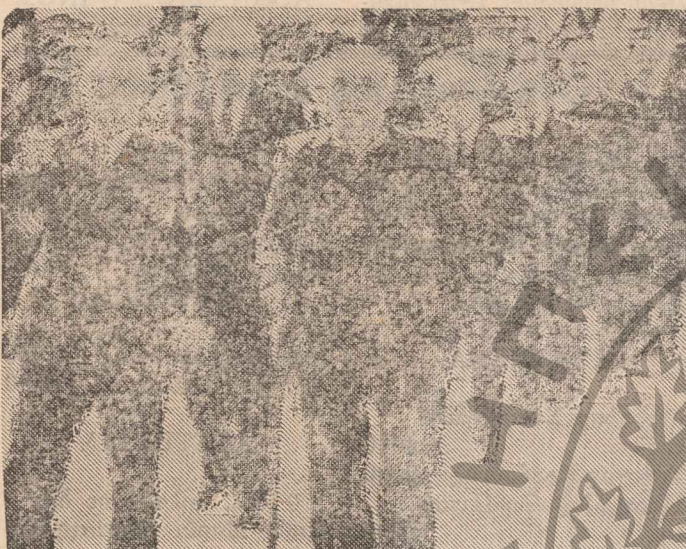
Ευχαριστώντας θερμά τον λέκτορα του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων κ. Κων)νο Ευ. Οικονόμου για την αποστολή του Βιβλίου του «Τοπωνυμικό της Περιοχής Ζαγορίου», τον συγχαίρω για την λεπτομερή και εμπειριστατομένη μελέτη του χώρου του Ζαγορίου και την έρευνα των τοπωνυμίων του.

Για να πραγματοποιηθεί αυτή η έκδοση χρειάστηκε τεράστια υπομονή και επιμονή από τον συγγραφέα που γύρισε ένα - ένα τα χωριά του Ζαγορίου και συζήτησε με τους κατοίκους από τους οποίους πήρε πολλές πληροφορίες τις οποίες και διασταύρωσε με ιστορικά στοιχεία και πραγματοποιήσε αυτόν τον άθλο.

Με χαρά θυμάμαι τις επ-σκέψεις του στο χωριό μου όπου συζητήσαμε και τον πληροφορήσαμε για τα τοπωνύμια του χωριού μας όπως τα αναφέρει στις σελίδες 903, XI του βιβλίου του.

ΧΡΟΝΗΣ ΔΡΟΤΤΙΑΣ

Η γιορτή για την απελευθέρωση των Ιωαννίνων

Με λαμπρότητα γιορτάστηκε και φέτος η επέτειος της 21ης Φεβρουαρίου στα Γιάννινα. Ενώπιον των επισημών και από ένα λαμπρό ήλιο παρήλασαν τα νειάτα της περιοχής, ο ένδοξος στρατός μας, καθώς και το συμπαθητικό σώμα των θυμάτων και αναπήρων πολέμου.

Ανάμεσα στους αναπήρους

οι δύο συγχωριανοί μου, ο Ιωάννης Αθαν. Καζάνας (σημαιοφόρος) και αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας Αναπήρων και θυμάτων Πολέμου Ηπείρου και Αν)δρος Συνδέσμου Αναπήρων Νομού Ιωαννίνων, καθώς και ο κ. Ιωάννης Κων)νου Τσιαπάρας Πρόεδρος Εθνικής Γενικής Συνομοσπονδίας Αναπήρων - Θυμάτων Πολέμου Ελλάδος.

Ολοι οι Ευρωπαίοι με τα κανόε καγιάκ χαίρονται τον Αώο

Αγαπητέ κύριε Χρόνη.

Τελικά πατορθώσαμε να διπλασιάσουμε το φίλι καταγράψαμε μαζί με σας στη Βωβούσα. Έβγαλα από μια φωτογραφία στο Καϊάκ από μια απότομη ωριά χαράδρα που ήταν σχεδόν 15 χιλιόμετρα μακριά από την κοιλάδα της Βωβούσας.

Επιστρέψαμε στη Βωβούσα στις 2 Ιουνίου μετά από την συνάντησή μας, αλλά το σπίτι σας ήταν κλειστό. Από τη Βωβούσα κατέβηκα στον Αώο μαζί με έναν φίλο μου τον Κασμίρο.

Την πρώτη ημέρα πήγαμε μέχρι τη γέφυρα Παλιόσας και κάναμε περίπου 6.30 ώρες πλοηγήσεως, και τη δεύτερη μέρα κάναμε μέχρι την Κόνιτσα σχεδόν 4 ώρες. Αυτό το ταξίδι ήταν ένα από τις πιο ωραιότερες εμπειρίες πλοηγήσεως με το Κανό.

Θα πρέπει να διορθώσω το λάθος που έκανα όταν σας είπα για την ημερομηνία της πρώτης κατάβασης με το Κανό από το Δίστρατο. Οι φίλοι μου (μαζί με

τον Κασμίρο) κατέβηκαν τον ποταμό από το Δίστρατο την πρώτη Μαΐου 1974 και όχι το 1976 όπως νόμιζα. Πώς είστε εσείς και η οικογένειά σας; Άρχισε το φθινόπωρο στη Βωβούσα; Θα πρέπει να είναι ωραίο το δάσος με τα πολλαχρύμια χρώματα που αλλάζουν. Σας ευχαριστώ για την φιλοξενία σας. Αν μπορούσε να δώσεις το φίλι στην τηλέοραση θα μου έδινε μεγάλη χαρά και αν θα γνώριζα την ημερομηνία και την ώρα, αν είναι δυνατόν.

Έχω έναν φίλο στην Αθήνα που γεννήθηκε στα Ιωάννινα. Αυτός θα χαίροταν πολύ αν έβλεπε το φίλι από την τηλεόραση. Έβγαλα καλή υγεία σ' εσάς και ευτυχία σε όλη την οικογένειά σας.

2-6-91

Ευχαριστώ
ARTURO και LISA
TONDELLI 42020
REGNANO P.O.BOX 3
ITALIA